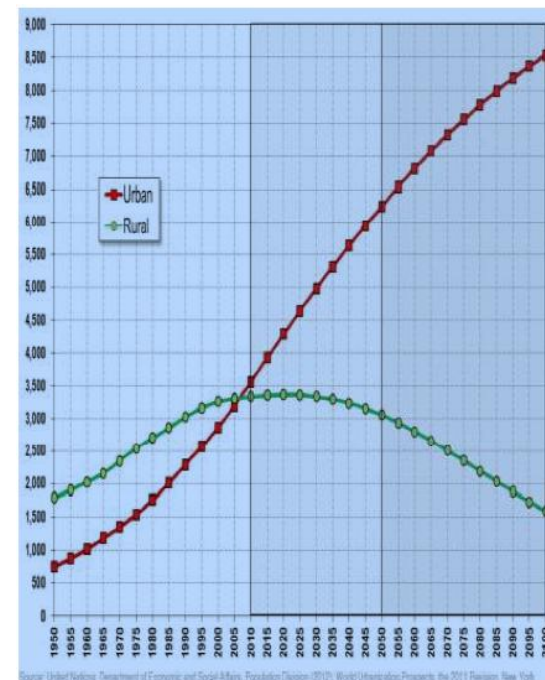
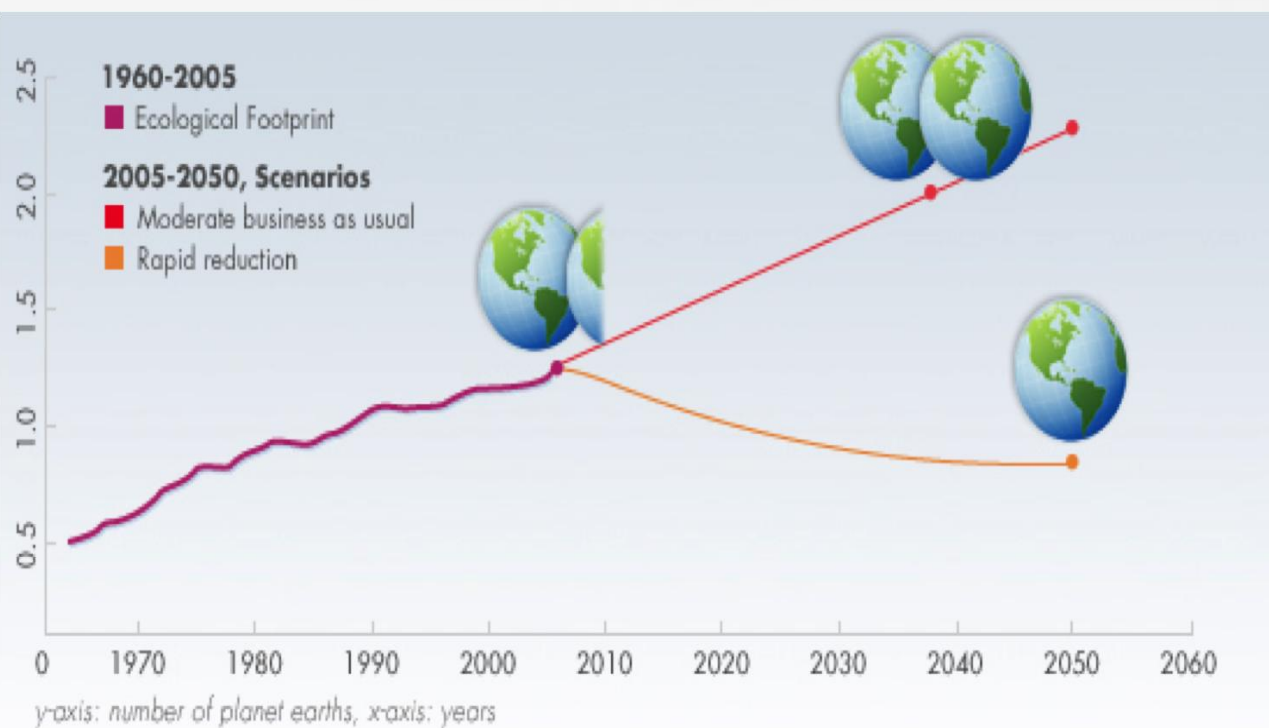

FROM LINEAR TO CIRCULAR ECONOMY –
Brief Overview and Examples
ОД ЛИНЕАРНЕ ДО КРУЖНЕ ЕКОНОМИЈЕ;
кратак преглед и примери

Trends – Трендови: потрошња, урбанизација

Fundamental shift for business— Озбиљна промена у пословању

away from a so called ‘linear’ model where **resources are extracted, made into products and disposed of**, to a model where **products are remade, repaired, resold, or recycled**.

(Resource)

- Прелазак са линеарног модела где су ресурси узимати, коришћени у изради производа и одлагани, ка моделу где су производи поново прављени, поправљани, препродавани, или рециклирани (поново коришћени)...

Founding principles

1. No Waste / Waste is Food

- Biological nutrients are non-toxic and can be simply composted. Technical nutrients – polymers, alloys and other man-made materials to be designed to be used again with minimal energy.

2. Diversity is strength (Modularity, versatility and adaptability)

3. Energy must come from renewable sources

4. Systems thinking

(Ability to understand how things influence one another within a whole)

- Also: **Prices should reflect real costs!**
(and Diversity of Money/Currency should be encouraged)

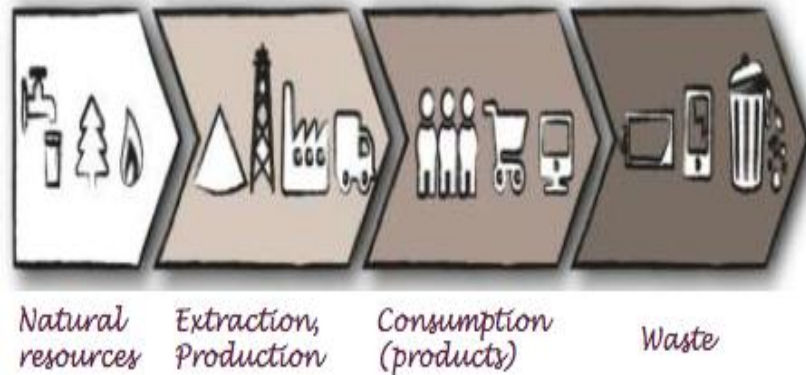
Начела

- Нема отпада – отпад је храна
- Разноликост је снага
- Енергија мора да дође из обновљивих извора (концепт нулте емисије)
- Размишљати системски (целисходно – чистија производња, интегративна)
 - и... цена да исказује прави трошак а валуте диверсификовати

Waste is no longer the end-point

Отпад није крајња тачка

Linear

Circular

Approaches / Приступи

- Cradle to cradle / **из колевке у колевку**
(Walter Stahel, Product-Life Institute in Geneva)
- Biomimicry / биомимикрија – **био-опонашање**
- Industrial ecology/ **индустријска екологија**
- ‘Blue economy’ / **”плава економија”**

Ellen MacArthur Foundation

- *Towards the Circular Economy: Economic and business rationale for an accelerated transition* (2012) – први извештај који је предвидео уштеде и добит

Preconditions: skills in circular design and production, new business models, skills in building cascades and reverse cycles, and cross-cycle/cross-sector collaboration

Предуслови: вештине – дизајн, нови пословни модели, међусекторска сарадња...

EU

• **European Commission, *Manifesto for a Resource Efficient Europe*, 17 December 2012:** “EU has no choice but to go for the transition to a resource-efficient and ultimately regenerative circular economy.”

EU - Recommendations

- *Encouraging innovation and investment in resource-efficient technologies, systems and skills, also in SMEs -regulatory framework, supportive financial system and resource-efficient priorities in public expenditure and procurement.*
- *Review of tax policy / subsidies*
- *Informing and incentivising consumers*
- *2020 targets and indicators to measure progress relating to the use of land, material, water and greenhouse gas emissions, as well as biodiversity.*

Препоруке ЕУ

- *Подстаћи иновације и улагања у технологије које средства користе ефикасно, као и у МСП – пословна клима, финансирање, приоритете у јавној потрошњи/набавци*
 - *Размотрити пореску политику/олакшице*
 - *Информисати и подстаћи купце*
 - *2020 – циљеви и показатељи напретка у коришћењу земљишта, материјала, воде и емисија гасова стаклене баште и биодиверзитета*
- + политика заштите животне средине*

Програми ЕУ – EU Programmes

- *Управљање отпадом (нпр. рециклирање општинског отпада повећати на 70% до 2030) / Waste management*
- *Зелена градња / Sustainable buildings*
- *Зелени послови / Green employment*
- *Зелени програми за МСП / Green action for SMEs*

<http://ec.europa.eu/environment/circular-economy/>

И

- напредне земље / општине воде у управљању отпадом и вуку друге...
- предузећа виде прилику да смање трошкове, привуку тржиште (“стваралачка привреда”)
- потрошачи постају свеснији, обавештенији
 - економија мора да се мења...

PRIVATE SECTOR – EDUCATION AND PARTNERSHIPS

- **Resource**, March 2014 – first large scale event for the circular economy held with over 11,000 attendees from across the globe and all the major stakeholders in attendance
(11000 људи на првом масовном догађају о кружној економији – сајам идеја и пословног умрежавања...)

See <http://www.resource-event.com>

ДИЗАЈНЕРИ - DESIGNERS

- *“at the heart of the circular economy, or the ‘start’ of the chain”* – у средишту кружне економије, на почетку ланца
- *“If things aren’t designed to be durable, upgradeable, repairable, or recoverable, they end up in landfill, or are downcycled.”*
- Да не би ствари завршиле на депонији / биле недовољно искоришћене дизајн треба да буде такав да могу да се **унапреде, поправе, обнове...**

ПРИМЕРИ –Хрватска

- Агрокор: Биоплинско постројење Градец – гориво из органског отпада загрева пољ.газдинства итд.
- Одрживи туризам – нпр. Зелена лантерна, Пореч
- Рогоз – савремени цегер

ПРИМЕРИ – Зелени кровови, Кнауф, Словенија

Примери - СРБИЈА

- Акције рециклера
- Женски центар Ужице – рециклажни центар текстила
- Енергозелена – арбитража
- Еко хостел Републик, Златибор
- Органска фарма "Лаф"

Торбе од билборда

Ecodesign Serbia – BDW, УЛУПУДС

